

ვარდო დევაძე

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

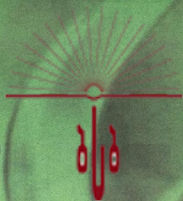

უკვდავების წყარო

გარდო დევაძე

უკვდავების წყარო

II ნაწილი

თბილისი
2017

ქსედედ ლექსები

მედიკალური
ჟიურისთვის

რედაქტორი:

დამაკაბადონებელი:

მანანა გორგიშვილი

თამარ ტყაბლაძე

ISBN 978-9941-0-4966-3

„უკვდავების წყარო“ ვარდო დევადის მორიგი საბავშვო ლექსთა კრებულია, მეორე ნაწილი, სადაც პატარები ბევრ მათთვის საინტერესო ლექსს წაიკითხავენ და ასევე, ავტორისეულ ხელნაკეთებ ნამუშევრებს დაათვალიერებენ, რადგან „სხვისი რა გითხრათ, მე ჩემსას ვამბობ, მე ხომ მოვედი თქვენს გასახარად“, ასე მიმართავს ქალბატონი ვარდო პატარებს და თითოეული პნკარი სიყვარულითა და სითბოთია გაჟღენთილი.

მე თქვენთვის ლექსებს იცით, როდის ვწერ?

როცა ტოროლა ზეცაში ფრთას შლის.

დღევანდელ ჩვენს მოუწყობელ რეალობაში, როდესაც სახელმწიფოებრივი აღმშენებლობის გზაზე ვდგავართ, ჩვენი უპირველესი საზრუნავი ჩვენი პატარებია, ჩვენი მომავალი თაობა და ძალზე მნიშვნელოვანია, თუ რას მივანვდით მათ. ვარდო დევადის ლექსები სწორედ ასეთ ნობათად მიმანია.

მოდით ჩემთან ყველა ერთად,

მინდა, გულში რომ ჩაგიკრათ.

ლექსებთან ერთად ვარდო დევადის თითოეული ხელნაკეთი უზომო სიყვარულითაა გამთბარი. თოჯინები, ბაჭიები, დათუჩები, წინილები, ყვავილები, კომბლე, წითელქუდა... და ყველა ლექსი, დარწმუნებული ვარ, ჩვენი პატარების მოწონებას დაიმსახურებენ და ქალბატონი ვარდოს სურვილიც ხომ სწორედ ეს არის:

მე ბედნიერი ვიქნები ქვეყნად,

თუკი მოვიტან თქვენამდე სათქმელს.

დიახ, ვარდო დევადის „უკვდავების წყაროს“ გადაფურცვლის შემდეგ ჩვენს პატარებს დიდი სიხარული ელოდებათ.

მე ხომ მოვდი

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ისევ დავკრიფე, ღირდა თუ არა,
საჩუქრისათვის ლურჯი იები,
მე ჩემი ქვეყნის ბედი მადარდებს,
დროს ვერ დავკარგავ შურისძიებით.
ჩამოვიტოვე საუკუნეებს,
სიბნელეს ხელისგულებით წავშლი,
მე თქვენთვის ლექსებს იცით, როდის ვნერ?
როცა ტოროლა ზეცაში ფრთას შლის.
და სიყვარული ჩემი გულიდან,
რომ დააპირებს ლექსში გადმოსვლას,
ზღვა რითმებიდან ისევ ჯიუტად,
რომ მოვახერხებ თქვენამდე მოსვლას.
მაშინაც, როცა ჩამოკრავს ზარი
სამშობლოს ბედის უკუღმართობის,
როცა ერთმანეთს გვერდში ვუდგავართ
პირნათლად, არა კუკუმალობით.
როცა ვლოცულობ, წმინდა მარიამ,
ჩემს პაწაწინებს გთხოვ, გაუმართლე,
ჩემი მამულის ნათელ მომავალს
გზა გაუკაფე და გაუნათე.
ისევ დავკრიფავ ლურჯთვალა იებს,
ახლაც არ ვკითხავ თავს, ღირს თუ არა,
სხვისი რა გითხრათ, მე ჩემსას ვამბობ,
მე ხომ მოვედი თქვენს გასახარად.

* * *

შობის ღამეს ცის ცხრა კარი როცა გაიღება,
უფლის მადლით უკუნეთი, როცა გაბრწყინდება,
კაბის კალთას დაგიკოცნი უბერებელ დედას,
მრავალ ახალ წელს, სამშობლოვ, ისევ გაგიბედავ.
ქალ-ვაჟები მოგიმრავლოს, როგორც ცის ვარსკვლავი,
უღვეელი ღვინო მოგცეს, ყანები სამკალი.
რა მომწონს ან რა მახარებს, გითხრათ ყველაფერი?
თოვლიანი მყინვარების თეთრი ფატიფერი,
გაზაფხულის მობრძანება, იის სარეცელი,
საპოვნელა ყვავილები, განა საცეცები.
ზაფხულის მწველ მზის სხივებთან, რომ ვარ ღმობიერი,
მახსოვს ზღვის რომ მეშინოდა და ფეხს მოვითრევდი.
შემოდგომა წითელ-ყვითელ ფოთლებს როცა მჩუქნის,
ერთხელ მითხრეს, გაჩუმდიო და რომ არ გავჩუმდი,
გულცივ ზამთარს რომ შევჩივლო, ისიც გაიგონებს,
მეჭირვებულ მავანთა ხმას ნულარ გავიგონებ.
თვალზე ცრემლი რად გიბრწყინავს თამარ მეფის დედას,
დავითი ცხენს მოაჭენებს წარსულიდან, ვხედავ,
გაიხარე, იავნანას ისევ მღერის დედა,
შობა-ახალ წელს გილოცავ, ხვალაც გაგიბედავ.

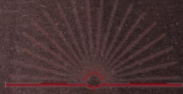
იღუგებო, მატადიდო!

კვლავ ამაყად დგახარ ფესვზე,
გულს ახარებ, მარად დიდო,
შენს მარჯვენას დაგილოცავ,
საყვარელო მარადიდო!

გვილიმოდეს მომავალი
მაგ ხარატულ აკვნებიდან,
იავნანა იღვრებოდეს
შენი ღია სარკმელიდან.

დღეს მეც შენი სტუმარი ვარ,
მინდა, გული რომ გამითბო,
ჩვენი კუთხის დიდო ძეგლო,
იდლეგრძელე, მარადიდო!

მოდით ჩემთან

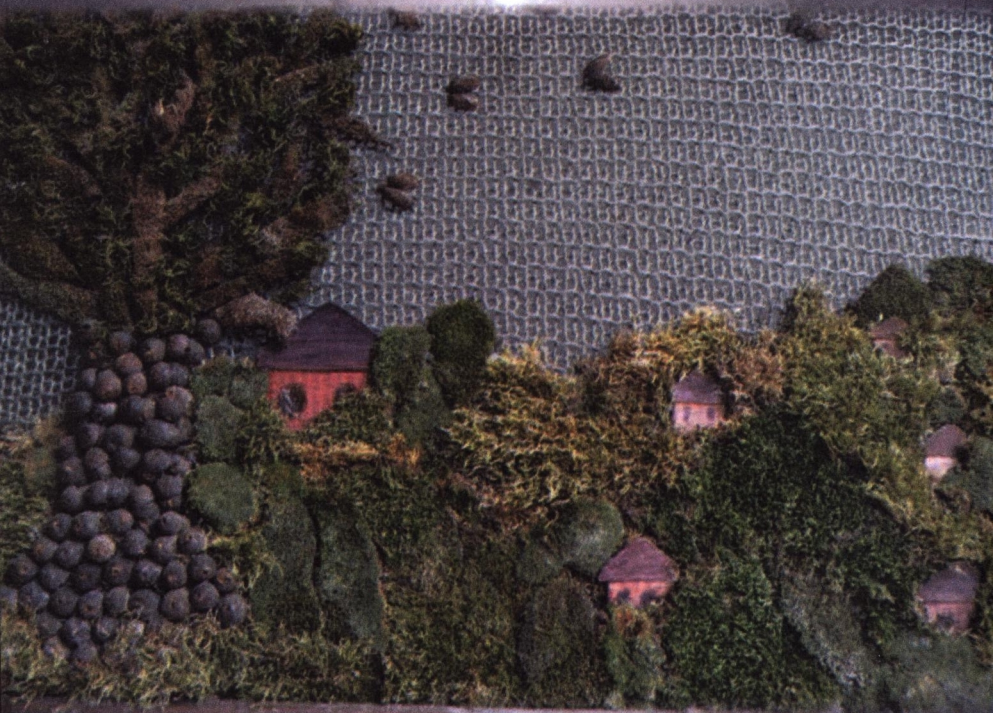
ყვავილების ფიფქთან ერთად
ფანტელების ფიფქიც ცვივა,
მარტი ისე გვეპრანჭება,
ხან ცივა და ხან არ ცივა.

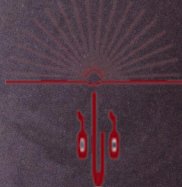
მითხარ, აბა, პანანინა,
მოგეწონა ჩემი ლექსი?
ყური უგდე, ჩიტი გალობს,
იქნებ, ენა შენაც გესმის.

ვითომ-ვითომ ზღაპარში ვართ,
მოდით, ნისლთან ვითამაშოთ,
იცით, შენთვის დავამზადე
მე ლამაზი სათამაშო.

თოჯინები, დათუნები,
როგორ მინდა გაგახარო,
სიკეთის ნერგი დავრგოთ და,
შვილო, იქნებ გავახაროთ.

ყვავილების ფიფქი ცვივა,
მზემ თვალი შენაც ჩაგიკრა,
მოდით ჩემთან ყველა ერთად,
მინდა, გულში რომ ჩაგიკრათ.

სამშობლოს სიყვარულითა

რთილი მოედო ბალახსა,
რთილია, განა თოვლია,
ზღვის ტალღა ისე ქანაობს,
თითქოს აძინებს თოლიას.

ჩემი მამიკო გემზეა,
კარგადა გამიგონია,
სამშობლოს სიყვარულითა
სწერს, შვილო, ასე ჯობია.

მეც კაპიტანი გავხდები,
იმ დიდი გემის მესაჭე,
მეც ქვეყნის სიყვარულითა
ერის ბედ-ილბაღს ვჭედავდე!

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

განა ღუდო მალჯიბებს!

„ჭრელი პეპელა დაათრო
და გააბრუა იამა“,
ციცქნა თამარი დედიკოს
ნამლერმა იავნანამა.

არ იწვიმებსო, გვახარა
პატარა ჭიამაიამ,
მზის სხივებს სითბო ჩამოყვა,
გამოხალისდა ბაია.

მორწყა პატარა ბოსტანი,
ჩითილებს გაუხარიათ,
განა დედიკო აღვიძებს,
სკოლისკენ მიუხარია.

ქეიმობა კი მსურს

ახლა დედას ვეშველები,
ცელქობანა უკვე კმარა,
თოჯინით რაც ვითამაშე
სახლობანა წარამარა.

დღეს ოთახი დავალაგე,
მოვუარე თავად ტიტებს,
ჩემი გულის ვარდი ხარო,
დედიკონამ მითხრა ისევ.

წერა-კითხვა უკვე ვიცი,
მოვამზადებ გაკვეთილებს,
ბებოს წნევას გავუზომავ,
ექიმობა კი მსურს ისევ.

ბოცა ჩამოვტა

„ყაყაჩოსა სინითლითა
ყანა დაუმშვენებია“,
იცით, დავითს ქვიშისაგან
ციხე აუშენებია.

თეთრი რაში შეუკაზმავს,
ნალი დაუჭედებია,
როგორც დიდმა მოურავმა,
ისე გაუჭენებია.

მინას ბული აადინა,
დედამინა ზანზარებდა,
მტერს გაუსკდა შიშით გული,
როცა ჩამოკრა ზარებსა.

საყვარელო ბებია!

როგორც ციცხვმა მეც ვიციო,
ქვაბო, შენი ძირი,
უთხრა ბებომ დიდ ქვაბს და
ცეცხლს შეუნთო ჯირკი.

ცხვირზე მომითათუნა,
შენი ძირიც ვიცი,
გვარში ისე დახტიხარ,
როგორც ცხენის კვიცი.

საყვარელო ბებია,
შენ სკივრი ხარ განძის,
ისიც იცი, სათვალე
შუბლს ზემოთ რომ გაზის?

ტა ყოფილა ეს ზამთარი!

თოვლის ბაბუ ერთად დავდგით
მე, დაჩიმ და მამიკომა,
ისე უმაღური დარჩა
ცხვირს მაშურებს სტაფილოსას.

ნარგავიც კი ჩამოვთოვლეთ,
ფიფქი ხვავრიელად ცვივა,
ბებო გვეძახს, მორჩით საქმეს,
შემოდითო სახლში, ცივა.

მაგიდას შემოვუსხედით,
სუფრას ასდის ოხშივარი,
სალმითა და მოკითხვებით
ბიძამ შემოგვიღო კარი.

ბევრი რამე გავიხსენეთ,
კარგიც, გულის სატკივარიც,
თავი ერთად მოგვიყარა,
რა ყოფილა ეს ზამთარი!

შენც თუ დარგავ

ნიჩბით ორმო ამოვიღე,
ჩავრგე ნაძვი მარადმწვანე,
ჯოხზე ფრთხილად მივაკარი,
ქარი ველარ გაანვალებს.

გაიხარებს, გაიზრდება,
მალე მთა-ველს დაამშვენებს,
მე კი დავრგე, შენც თუ დარგავ,
იცო, ნაძვნარს გავაშენებთ.

უანგბადი არ მოგვაკლდება,
სუფთა ჰაერს ჩავისუნთქავთ,
გავუფრთხილდეთ ტყის სიმდიდრეს,
გეტყვი, ჯერ თუ სხვას არ უთქვამს.

პტომლომები მოგვართდებო

— ინჟინერი მინდო გოვზდო,
მირზომ გულით მომობორო,
— მსურს სოხლები ავოშენო
ყველას გულის გოსოხოროდ.

დიდები დო ლომოზები,
მუდომ იყოს შიგ ნოთელი,
თუ გპირდებით, შევოსრულებ,
მინდო ვიყო პირნოთელი.

ქუჩოში აღოო ცხოვრობდნენ
ბოვშეები დო მოხუცები,
პრობლემები მოგვოოდებო
თუ ერთმონეტს მოვუსმენდით.

ცას ვეწიუ სიხარულით

მუხლზე რუკა გავიშალე,
სად არ ვიყავ, რა არ ვნახე,
დედამინის ერთ კუთხეში
საქართველო დავინახე.

ისე ლამაზი მოჩანდა,
როგორც ცაზე სავსე მთვარე,
უფალს ვთხოვე, გევედრები,
შენი კალთა დააფარე.

თოვლიანი ბილიკებით
გზას მილოცავს იალბუზი,
ეს რა ქვეყნის შვილი ვარო,
ცას ვეწიუ სიხარულით.

პაციფი უცით

ხელში ნემსი მოიმარჯვა,
დააკეროს უნდა ღილი,
კაბას თვითონ აუთოვებს,
ახსოვს, უნდა იყოს ფრთხილი.

დედის ყველა დარიგებას
ყურადღებით უსმენს ღილი,
არასოდეს არ იცრუოს,
უნდა იყოს გულახდილი.

თანატოლებს ეუბნება,
ისე, გული რომ არ დასწყდეთ,
მერხებს უნდა გავუფრთხილდეთ,
ასევე ჩვენს უმცროს და-ძმებს.

ჩვენ სომ ვიცით

მოუტანეს წიგნი თამარს,
გაიხარა ჭინკა გოგომ,
შიგ იპოვა კრუხ-წინილა,
- დედა, ნახე, აი, კოკო.

დაბაჯბაჯებს, დაატარებს
მოხიბლული ფერად ფერით,
- ეს რა კარგი წიგნიაო,
შიგ ხატია ყველაფერი.

ტბაპეტელა, ფრთაფარფატა,
ფისუნია, თაგუნია,
- დედა, ამ წიგნში ხატია
ჩვენი ცელქი ამუნია.

ჩვენ დაგბრუნდებით

სოფლიდან ქალაქს მივდივარ,
მაცილებს ცელქი ნიავი,
— უკან ხომ დაბრუნდებით, —
მომჩივის ხმით სევდიანით.

დიდხანს მომდევდა მურია,
წკმუტუნით, გულისწყრომითა,
— არ დაგვივინო, — მომძახდა
მთა-ველი ჩემი სოფლისა.

ცივწყაროს ჩამოვუარე,
ნაკადულს ლიკლიკულასა,
სწუხდნენ, რა ბედი მომელის
ქალაქში პირტიტველასა.

და მე ვიგრძენი ტკივილი,
გულზე ლოდივით დამაწვა,
ვერ შევიკავე ცრემლები,
უკეთეს ადგილს სად წავალ?

ნუ დაღონდები, კერიაგ,
პეპლებო, ჩიტო დაბუავ,
ცოდნით და ისევ ამ გულით
ჩვენ დაგბრუნდებით, ბაბუა!

არა გჯერა

არა გჯერა, ჩემს ეზოში
თუთის ყვითელ ფოთოლს
ცელქი ფისო რომ აწვალებს
თითით ასე თოთო.

ბუნება ვერ გადაურჩა
შემოდგომის გოლგოთს,
ჭრიჭინა ზის ჭრიჭინებში,
დაკარგულ წლებს გლოვობს.

თუ ხეები როგორ მხვევენ
გაშიშვლებულ ტოტებს,
წლებთან ერთად ტკივილებმა,
რომ არ მიმატოვეს.

შეკითხვებს რომ არ გავუბი,
ახლა უკვე მე ვარ,
ლექსმა გული თუ გაგიბო,
რა გგონია, მზე ვარ?

მეც სხვებივით გავიზარდუ

ციცინათელა, ციცინათელა,
სად ხარ, აბა, დამენახე,
მინდა გითხრა, კარგი სწავლით
დედიკო მეც გავახარე.

პანანინა მეგობარო,
ხედავ, ცაზე სავსე მთვარე
გვიცინის, თან თვალს გვიხუჭავს,
კვლავ გვპირდება მზიან დარებს.

მეგობარო, იმედი მაქვს
მოფრინდები ჩემთან მალე,
მეც სხვებივით გავიზარდე,
არ დაგიჭერ, გენაცვალე.

ზამთატი

ზამთარი ისევ ზამთრობს,
კვლავ თეთრში ხატავს მთა-ველს,
ხეები მუჭში იმტვრევენ
ცით ჩამოთოვილ ფანტელს.

სახლები თავს იხურავენ
მაქმანებიან თავშალს,
გზები ნაფეხურს ითვლიან,
ქარი უპირებს წაშლას.

ეს მარადმწვანე ნაძვები,
ჩადრწამოსხმულს რომ ჰგვანან,
ერთი-ორიო, სარკმლიდან
თითებზე ითვლის გვანცა.

დამიჯყო

არ მიჯერებ, მუდამ ცელქობ,
რატომ, შვილო, რატომ?
ტოლ-მეგობრებს გაურბიხარ,
გინდა იყო მარტო?

ჩემიანო ეს ქვეყანა,
ცა და მიწა, - ამბობ,
გიყურებ და გული მტკივა,
ვნანობ, შვილო, ვნანობ.

ვხედავ, შენში კეთილიც ზის,
გთხოვ, დაუთმე მას გზა,
არასოდეს აგერევა,
დამიჯერე, თავგზა.

ხეებმა ჩამოითოვლეს
ტოტიდან ზამთრის ტვირთი,
დღეს გაზათხული მოვიდა
მოგვესალამა კვირტი.
მიულოცავენ ერთმანეთს
ყვავილებიან კაბას,
მეც შევიცვლები, ჩავიცვამ
მაქმანებიანს ალბათ.
შინდისფერს ანდა ვარდისფერს
ან ცოტას დავფიქრდები,
სად გეჩქარებათ? იქნება
შველა მჭირდება თქვენი.
იქნება შეჩერება სჯობს,
უკან მოხედვა ერთხელ,
იქნება ბუდე დაენგრათ
ჩვენს სახლზე სანყალ მერცხლებს.
იქნება მონატრება გვჭირს,
ყველა სიყვარულს ვეძებთ,
იქნება ერთხელ გადავდოთ
ჩვენ ყველა საქმე გვერდზე.
დღეს გაზათხული მოვიდა,
მოგვესალამა კვირტი,
ხეებმა ჩამოითოვლეს
ტოტიდან ზამთრის ტვირთი.

შენზე ვის არ უმღერია,
ვის არ უდიდებია,
„ოროველა“ ვის არ მოსწონს
შენი გუთნისდედისა.

შენი ტკბილი „კრიმანჭული“,
შენი ცის გაღიმება,
ხნულში მარცვალს ჩააგდებ და
უმაღ რომ გაღვივდება.

ვით დაღალი ისე გშვენის
ცისარტყელის ფერები,
სიბნელისთვის ვერ გიმეტებ,
დავალ და გეფერები.

შენს მთანმინდას, სვეტიცხოველს,
ალავერდს და ვარძიას,
შენი მიწის ყველა გოჯი,
პანანინა განძია.

შენზე სიტყვა მეც მინდა ვთქვა,
ჩემი საგულეთიდან,
„ოროველა“ არ მოგშლოდეს
შენი გუთნისდედისა.

მოთქონილ მერცხლებს

ისევ ჩამოჰკრავს ცისკრის ზარები,
დაიფერფლება ერთხელ ეს ღამე,
ფართოდ გავაღე ჩემი სარკმელი,
რომ არ ეგონოს მტერს, დავიღალე.

თვალს გადავაგვლებ ჩემს საქართველოს,
გულს ველარ მატკენს მცოცავი ღობე,
დიდი დავითის შთამომავალი
არ შეიძლება, ისევ დაღონდეს.

ჩვენ ერთმანეთის პოვნა გვჭირდება,
უცხო მხარეში რად ვეძებთ საშველს?
მე ბედნიერი ვიქნები ქვეყნად
თუკი მოვიტან თქვენამდე სათქმელს.

ისევ ჩამოჰკრავს ცისკრის ზარები,
დაიფერფლება ეს ღამე ერთხელ,
დღესაც გავაღე ჩემი სარკმელი,
მსურს, მივესალმო მოფრენილ მერცხლებს.

* * *

მძივებივით აკინძული
ყურძენი ვარ რქანითელი,
გსურს, პირი ჩაგიტკბარუნო,
მაცა, ცოტაც დავმწიფდები.
სუფრაში ისე მოგალხენ,
თავადაც რომ გაკვირდები.

მზესავით ვატყობ

ასკინკილა, კინკილა,
ეს კიკინა მონიკა,
დახე, როგორ გაზრდილა,
წყალი მოაქვს კოკითა.

- კარგად სწავლობს, თან მშველის, -
დედის გული ხარობდა,
- მართა ბებოს უჭირსო, -
დილით იქით გარბოდა.

ასკინკილა, კინკილა,
ეს კიკინა მონიკა,
დილის მზესავით ვატყობ,
რომ სიკეთეს მოგვიტანს.

* * *

მაცა, ცოტა მაცა,
რას ერჩოდი ამ ცას,
ღრუბელო, რომ ღრუბლით
დაუპირე ნაშლა.

ხედავ, ვარსკვლავები
ისე, ისე გაქრა,
ყვავილები დაზრნენ,
მზის კოცონი ჩაქრა.

წვიმას გვპირდებოდი,
ნიაღვარად იქეც,
ასე რას ერჩოდი
ამ ყვითელ ნარცისებს.

მაცა, ცოტა მაცა,
ღრუბელს მდურობს თამთა,
მალე მოვა ქარი,
გარბენინებს მთა-მთა.

* * *

ყურდღელი ვარ პანია,
ცვარს მივირთმევ დილით,
სტაფილოს ვჭამ, ამიტომ
ყურები მაქვს დიდი.
მგელი ვერ შემაშინებს
ეშმაკი და ფლიდი.

* * *

დედა ტოტს რომ ჩამოვწყდები
სულ ვარ კოტრიალში,
ვიტამინით გატკეპნილი
არ დაგრჩებით ვალში.
ძლიერი რომ იყოთ მუდამ
უნდა ჭამოთ ვაშლი.

* * *

მთაზე გამოჩნდა ღრუბელი,
აცივდა, წვიმა ცრის,
გავიდა შემოდგომის დრო,
ცივი ზამთარი ცვლის.
ფულურო ამოუვსია
თხილთ და წაბლთ ციყვს.

მიუნდოს თუ აბ მიუნდოს

(„მგელი და კრავის“ ანალი ვერსია)

მდინარის პირას დაღლილი
ბეკეკა წყურვილს იკლავდა,
უეცრად მგელს თვალი მოჰკრა
და ტყეში სცადა მიმალვა.

მგელმა შესძახა: - შეჩერდი,
ნუ გეშინია, ბეკეკა,
თითსაც კი არ დაგაკარებ,
ვფიცავ მზეს, ლამაზ ქედებსა.

- ოჯახში მიმეჩქარება,
შინ მელოდება ბატკანი,
შენთვის აჯობებს, შე წუნკო,
შენყვიტო ჩვენი თვალთვალი.

- აბა, რას ამბობ, პატარავ,
გინდა, რომ ცილი დამწამო,
განა ასეთი მგელი ვარ
შარშანდელივით განვალო.

დიახაც, გამოვიცვალე,
ეს დასაჯერებელია,
თუმც ჩემმა ძმამაც მიაგმო,
როგორ იხსენი მეღია.

- რა ვქნა, მაინც ვერ გენდობი,
მახსოვხარ, იყავ ცბიერი.
- ის ადრე იყო, კომბლესთან,
რომ ნაწინყმიდე კისერი.

მას შემდეგ წლები გავიდა,
შეცდომამ გამომაფხიზლა,
გპირდები, საქმეს საძრახისს
აღარასოდეს არ ვიზამ.

შიშით ცხოვრობდა ბეკეკა,
ვინ იყო მისი მფარველი,
მიენდოს თუ არ მიენდოს,
ფიქრში მილულა თვალები.

მცოდნეობის ტალღა კარგი ნახსენა

ეკონომიკური

გეოლოგიური

(„კომბლეს“ ანალიზი ვერსია)

ერთხელ, როცა ტყის მახლობლად
მშვიდად ბალახობდნენ ცხვრები,
ახლო-მახლო თურმე კომბლე
კომბალს თლიდა საჭრეთელით.

ლილინებდა თავისთვინა,
ბედით კმაყოფილი გლეხი,
სად იყო და სად არ იყო
თავს დაადგა ავი მგელი.

კომბლე რისი კომბლე იყო,
კომბალს წამოავლო ხელი.

- შესდექ, კომბლე, - უთხრა მგელმა,
- გამარჯვებულს გცნობ ბრძოლებში.

არაფერი გამოგვივა
სისხლისღვრით და ქიშპობითა,
ქურდბაცაცობა დავთმე და
ხედავ, დავალ დიპლომითა.

ქვეყნის ამბები გავიგე,
ჭირი იქა, ლხინი აქა.

ტყეში წესრიგს ვამყარებ თან
ვქველმოქმედებ დათვებს ახლა.

კომბლეს მოეწონა აზრი
უთხრა, როგორ შევძლო, ძმაო,
არც წიგნი მაქვს, არც კალამი,
არც სახსრები მოძღვრისაო.

- მოინდომე, ჩემო კომბლე,
და ოცნებაც აგიხდება.

მგელი ნავიდა თავის გზით,
განა კომბლე ატირდება,
იფიქრა და მოიფიქრა,
უცებ მიწა მოაშიშვლა,
ხელში აიღო კომბალი,
ასობგერები მონიშნა.
ახსოვს, ერთ დროს ნახა სადღაც
გადაშლილი დედა ენა,
გაიხსენა მარცვალ-მარცვალ,
დაუბრუნდა გულში რწმენა.
თავზე ადგა დიდი ჯაფა,
იცით, რატომ არ მოწყინდა?
გაიხარეთ, პატარებო,
კომბლეს მზეც კი ამობრწყინდა.
სახსრებს თავი მოუყარა,
შვილი ცოდნას აზიარა,
მგელი კი არ დაივიწყა,
დაეძებდა კარდაკარა.
როგორც იქნა კვალს მიაგნო,
გაოცებულს მიესალმა,
- გმადლობ, გეტყვი, მეგობარო,
კარგი იყო ის შეხვედრა.
განზე გადგა სიფხიზლისთვის,
მგელი მაინც მგელი არის,
მტერში რაღაც კარგი ნახო
ეს ხომ დიდი ნიჭი არის.
დღესაც კომბლე ითვლის კომბლებს,
ცხვრებს ერთგულად მწყემსავს ისევ,
ახალ ამბის გასაგებად
დაატარებს აბგიტ ნიგნებს.

ვერცხლი
ზიზლითქა

სანუკვატი წიგნები

ეროვნული
ბიბლიოთეკა
(„წითელქუდას“ ახალი ვერსია)

მოდით, პანანინებო,
ლერი, რიტა, შენც, ზურა,
მინდა გითხრათ, ბებიას
წითელქუდა ესტუმრა.

მიუტანა ნამცხვარი
ისევ ციცქნა კალათით,
უყვარს ბებოს ზღაპარი,
მოკალათდა კალთაში.

ბებომ არ დააყოვნა,
იყო, არა იყო რა,
ცაზე სავსე მთვარე კი
ნელა ამოდიოდა.

სიზმრად ნახა წიგნები
ჭრელყდიანი, კრიალა,
ვითომ იყო სკოლაში,
ზარმა დაიწკრიალა.

ძილში ელიმებოდა
გულიანად პატარას,
ბებომ, შესცივდებო,
კალთა გადააფარა.

მზემ როდესაც ყვავილებს
სიბნელე მოაცილა,
წითელქუდა ბებიამ
სახლში გამოაცილა.

ხმაური შემოესმათ,
დამფრთხალიყვნენ ფრთოსნები,
მუხის ძირს მოილხენდნენ
ტყის მაღალჩინოსნები.

მგელი, დათვი და მელა,
თამაშობით გართულან,
საზეიმოდ პანტერა,
დახე, როგორ მორთულა.

გულნატკენი ბეკეკა
არ უჯერებს თვალებსა,
- ესენი შემარჩინენ
შარშანწინდელ ვალებსა?

მონადირეც მოვიდა,
ჰაერში გაისროლა,
დღესაც არავინ იცის,
ვინ საითკენ გარბოდა.

ბებო ახლაც ძაფს ართავს,
სურს დაქსოვოს წინდები,
წითელქუდას დაპირდა
სანუკვარი წიგნები.

ნუ გეშინია

გულს ნუ გაიტეხ, ჩემო პატარა,
ვერ შესძელ სწავლა? ვერც შეეკითხე?
დრო თავად გეტყვის, ვისი გორის ხარ,
არ შედრკე წამით, არ შეგეშინდეს.

ნუ გაგაოცებს გზა უცხოეთის,
ემოციები, შვილო, მოთოკე,
სანამ ქვეყანას გადააბიჯებ,
შეჩერდი ერთხელ, უკან მოხედე.

ეს სამშობლოა შენი გამზრდელი,
სადაც ვაზს ასე ეფერებიან,
შენ რომ სიზმარში ხატებს ხედავდი
შენი ლურჯი ცა, ეს ველებია.

უცხო მხარეში იქნები უცხო,
რაგინდ იხარო, ვერ გაიხარებ,
შენი ფესვები აქ არის, შვილო,
ცრემლით მორწყული, აქ გაგიმართლებს.

აქ არის შენი ბაბუს საფლავი,
აქ შენი ნანას ნანა ჩურჩულებს,
ხელებში ისე შემომეფანტეთ,
აბა, მითხარით, როგორ გავჩუმდე.

დრომ იცის, შვილო, გადავინყებ
ახალგაზრდობაც თავს დაგავინყებს,
მითხარ, სიბერეს ვინ გაქცევია,
შენც ვერა, კარგო, არ დაგავინყდეს.

„შავო მერცხალოს“ გაგონებაზე
მოგონებებით დაიტანჯები
და ზღვაში, როგორც წვეთი პატარა,
გახსოვდეს, ისე დაიკარგები.

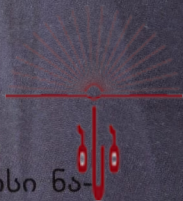
არ შეგეშინდეს, ჩემო პატარა...

„უკვდავების წყარო“ ვარდო დევადის მორი-
გი საჩუქარია ბავშვებისათვის. როდესაც ამ წიგნს
გადაშლი და მის ფურცლებზე ჩაბუდებულ უსაზ-
ღვრო სიტბოს, სიყვარულს გაეცნობი, რომელსაც
ლექსებთან ერთად მისი ხელნაკეთი ნივთები ასხ-
ივებენ, წარმოუდგენელია ვაჟა-ფშაველას სიტყვები
არ გაგახსენდეს: „პატარაობისას მიღებული შთაბე-
ჭდილება და შეყვარებული საგანი სამარის კარამდე
საყვარელ საგნად რჩება“. დიახ, ამ წიგნს სწორედ
ასეთი შეფასება ელოდება ჩვენი ბავშვებისგან და ის
მათ წიგნის თაროებს შეემატება.

მაცვალა გონაშვილი

ვარდო დევაძე ძალიან დიდი შემოქმედია, მისი ნაკეთობები არ ჰგავს არავის ხელნაკეთებს, ყველასგან განსხვავებულია და გულით უდგება საქმეს. მისი ნამუშევრები იმითაცაა გამორჩეული, რომ ბუნებრივი მასალები აქვს გამოყენებული; სხვადასხვა მცენარეები, ხავსი, რკო, ფოთლები, ყვავილები, კაკალი, ხის კერქი და დაძველებული კანაფის ძაფი. ვარდოს არ აქვს სპეციალური განათლება და ამ ყველაფერს აკეთებს თავისი ხალასი ნიჭით. ძალიან შრომისმოყვარე ადამიანია. ძალიან ხალისიანი და უნდა, რომ ყველა გამოფენა იყოს განსხვავებული.

ქემალ თურმანიძე
ღირსების ორდენოსანი
საქართველოს სახალხო ოსტატი

შემოქმედებითი ნაბიჯით არაერთი საკაცობრიო ღირსების ფენომენი წარმოაჩინეს, რაც მომავალშიც უნდა განმეორდეს. ოპტიმისტური განცდა გვეუფლება შვილებითა და შვილიშვილებით გახარებული ზემოთხილნარელი (ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი) ქალბატონის, ვარდო დევაძის შემოქმედებითი წარმატების წარმოჩენის გამო. მისი სახელი გასცდა აჭარის ფარგლებს და თბილისის დაინტერესებულმა საზოგადოებამაც მოუწყო შეხვედრები, პრეზენტაციაზე წარდგენილმა ნიმუშებმა მოწონება დაიმსახურეს, რაც სატელევიზიო გადაცემებშიც აღინიშნა. შემოქმედის სიტყვებით რომ ვთქვათ, დიდი დუმილის შემდეგ „დაარღვია ჯებირები“ და საზოგადოების წინაშე წარსდგა ბავშვთა სულის სათუთი გრძნობების გამამდიდრებელი ლექსებით, მათ შორის ქართული ანბანის სახოტბო ნიმუშებით, ცისარტყელის ფერებით გაჯერებული ნაქარგებით, ნაირსახოვანი სამოსით შემკული თოჯინებით, გამორჩეული სილამაზითა და ორიგინალური იერით. ყოველივე ეს მნახველში ბადებს კითხვებს - რა ხელმა გააკეთა? და თუ გააკეთა ვისთვის? პასუხი ერთია - ჩვენი პატარებისათვის, უკეთესი ხვალისდელი დღისათვის... დიახ, ყოველივე ეს შთაგონებულია მომავალი თაობისათვის. სამართლიანობა მოითხოვს, რომ საამაყო წარსულის მქონეთა მემკვიდრეებმა დაიმსახურეს მომავალში უკეთესად იცხოვრონ, წინაპრებმა ხომ დაუღალავი შრომით, გმირული ბრძოლით და ღვთიური დარიგებით

დაგვიბარეს ეს. სწორედ ბავშვთა სულიერი სიმდიდრის
ჰუმანური თვისებების, ესთეტიკური და მატერიალური
ალბრდის სამსახურში გვეგულება ხელოვანის და პო-
ეტის, ვარდო დევადის შემოქმედება.

ისტორიის დოქტორი
ჯემალ ვარშალომიძე

„უკვდავების წყარო“ შესანიშნავი სახელწოდებაა წიგნისა, რომელიც ბავშვებს ეძღვნება. ნებისმიერი ადამიანი, როგორც კი მოველინება ქვეყანას თავიდანვე ღვთისგან სიკეთეობიერებულია, თუ რომელი განხრით იმოღვაწეებს, ხოლო რომელსაც ხელოვნება დაეხმობა, ის სრულიად განსხვავებულია საზოგადოებაში. გამორჩეულმა პიროვნებამ უნდა თქვას ღვთიური სიტყვა, არა აქვს მნიშვნელობა, ხელოვნების რომელ სახეობაში. მთავარია შემოქმედმა უგალობოს სიყვარულს, სიკეთეს, მაღალ ზნეობას, მშვენიერებას, ჭეშმარიტებას, სამშობლოს... მაშინ ის ნაღდი ხელოვანია და არა მოხალისე, ხალხის გასართობი. დაკვირვებით გავეცანი შინაგანად კრისტალურ-სულიერ, მხატვარ-პოეტ, ქალბატონ ვარდო დევაძის შემოქმედებას. იგი საოცრად სათუთი, სპეტაკი და უნაზესი სულის ადამიანია. თვითნაბადი ხელოვანის მიერ წარმოდგენილი მხატვრული ნაწარმოებები შესრულებულია მატერიალურად სხვადასხვა მასალაში, რომელიც ჩვენში ტოვებს ბრწყინვალე წარმოდგენა-განწყობილებას, თემა მრავალსახოვანია, ნატურმორტი, პეიზაჟი და ულამაზესი ბავშვთა სათამაშოები. ამ შემთხვევაში ქალბატონი ვარდო მოზარდთა სრულიად მართალი აღმზრდელია, როგორც ესთეტიურად, ასევე გონებრივ-აზრობრივად, ამასთან წარმოდგენილ მხატვრულ ნაწარმოებს მშვენიერი ალალ-მართალი პოეზიით ამშვენებს და ამკობს.

მთლიანობაში სათნოებით და სიყვარულით სავსე წიგნში მხატვრულ-პოეტური თემატიკა, წყობა-წყობილობა, ეტიკეტონიკა გემოვნებით და საამოდაა ასხმული.

პირნათლად უნდა მოგახსენოთ, წმინდად მაგლობელი წიგნია „უკვდავების წყარო“, მოზარდებს კი არა, უფროსი თაობის ესთეტიკურ-მხატვრულ მოთხოვნილებებს უნაკლოდ დააკმაყოფილებს. გულითადად ვუსურვებ სამზეოზე ლაღად ევლოს ამ სიკეთის და სიყვარულის გამკვალავ, სულიერი სიფაქიზით შექმნილი პოეზიის და მხატვრულ-ფერადოვანი სახეების საგანძურს.

მხატვარ-მწერალი
რეზო ადამია

ანტუან დე სენტ-ეგზიუპერისეული „ჩვენ ყველანი ჩვენი ბავშვობიდან მოვდივართ“ მთელი ცხოვრება დაგვყვება და თავს მაშინ შეგვახსენებს ხოლმე, როდესაც სიახლესთან შეხვედრა გვინევს. ასეთი სიახლე ჩემთვის ვარდო დევადის შემოქმედების ხილვა იყო: ლექსები, რომლებიც საოცარი, ხალასი სიტბოთი და სიყვარულითაა გაჯერებული და ხელნაკეთი ნივთები, რომელთაც წარმოუდგენელია მოწონება და გაოცება არ გამოიწვიონ მნახველში. გაოცება, თუ როგორ ახერხებს ქალბატონი ვარდო ჩვეულებრივი ძაფებით, საყოფაცხოვრებო ნივთებით ასეთი რუდუნებითა და სასოებით შექმნას ბავშვებისათვის საყვარელი ზღაპრების პერსონაჟები, კურდღლები, დათუჩები, თოჯინები თუ უბრალოდ ყვავილები, ერთი შეხედვით ბუნებრივი რომ გეგონება ან სიუჟეტები: აკვანთან ჩამომჯდარი დედა, ულამაზესი სამაია თუ ტრადიციულ სამოსში გამოწყობილი გოგო-ბიჭები.

„უკვდავების წყარო“ მართლაც ძვირფასი საჩუქარია ჩვენი პატარებისთვის, რომელიც სათანადო ადგილს დაიკავებს ჩვენს წიგნის თაროებზე.

ბელა ალანია

ვარდო დევადის შემოქმედების შესაფასებლად საკმარისია მისი თუნდაც ერთი წიგნი გადაშალო, თვალი გადაავლო და წაიკითხო მისი ხალასი და გულწრფელი პოეზია, გინდა თუ არ გინდა, იმ სანატრელ და ლამაზ დროში და გარემოში რომ გაბრუნებს, რასაც ჩვენი ბავშვობა ჰქვია. მას აქვს უბრალოდ, სადად, თუმცა საოცარი გულწრფელობით და ფაქიზად დაწერილი ლექსები, რომლითაც პატარების გულის სიღრმისა და უსასრულო სივრცის წვდომას ახერხებს.

ილიას თქმისა არ იყოს, „პოეზია უცნაური მადლია“ და მით უმეტეს პოეზია, რომელიც ბავშვებისათვის ინერება გაცილებით უფრო დიდი მადლის, სიყვარულის და ხიბლის მატარებელი უნდა იყოს.

ნიჭიერმა პოეტმა ქალმა კი ეს ნამდვილად შეძლო და, რაც მთავარია, შეძლო არა მხოლოდ სტროფებში გადაეტანა თავისი პოეტური სულის ამოძახილი, არამედ მისი ფაქიზი გრძნობა ხელნაკეთ თოჯინებში, ყვავილებში და მრავალ საოცარ ქმნილებაშიც გამოხატა.

გულწრფელად მინდა, წარმატებები ვუსურვო პოეტ ქალს. სულ დალოცვილი ყოფილიყოს თავის, როგორც პატარა, ასევე ყველა თაობის მკითხველთან ერთად.

პატივისცემით
ირმა კეკელიძე

ნინას იტყვაობა - მანანა გორგიშვილი	3
მე ხომ მოვედი	5
* * * შობის ღამეს ცის ცხრა კარი როცა გაიღება	7
იღდეგრძელე, მარადიდრო!	9
მოდით ჩემთან	11
სიმშობლთა სიყვარულითა	13
განა დედიკო მალე დიქებს	15
ეუქიმობა კი მსურს	17
როცა ჩამოკრა	19
საყვარელო ბებია!	21
რა ყოფილა ეს ზამთარი!	23
შენც თუ დარგავ	25
პრობლემები მოგვარდება	27
ცას ვენიე სიხარულით	29
პატრიკი ეცით	31
ჩვენ ზომ ვიცით	33
ჩვენ დაგბრუნდებით	35
არა გჯერა	37
მეც სხვებზე ვიფიქრებ	39
ზამთარი	41
დამიჯერე	43
გაზაფხული მოვიდა	45
* * * შენზე ვის არ უმღერია	47
მოფრენილ მერცხლებს	49
* * * მძივებით აკინძული	51
მზესავით ვატყობ	53
* * * მაცა, ცოტა მაცა	55
* * * ყურდღელი ვარ პანია	57

*** დედა ტოტს რომ ჩამოვწყდები	59
*** მთაზე გამოჩნდა ღრუბელი	61
მიენდოს თუ არ მიენდოს	63
მტერშიც რაღაც კარგი ნახო	67
სანუკვარი წიგნები	71
ნუ გეშინია	75
მაყვალა გონაშვილი	78
ქემალ თურმანიძე	79
ჯემალ ვარშალომიძე	80
რეზო ადამია	82
ბელა ალანია	84
ირმა კეკელიძე	85

მოზრანილ მერცხლებს

ისევ ჩამოჰკრავს ცისკრის ზარები,
დაიფერფლება ერთხელ ეს ღამე,
ფართოდ გავალე ჩემი სარკმელი,
რომ არ ეგონოს მტერს, დავიღალე.

თვალს გადავავლებ ჩემს საქართველოს,
გულს ველარ მატკენს მცოცავი ღობე,
დიდი დავითის შთამომავალი
არ შეიძლება, ისევ დაღონდეს.

ჩვენ ერთმანეთის პოვნა გვჭირდება,
უცხო მხარეში რად ვეძებთ საშველს?
მე ბედნიერი ვიქნები ქვეყნად
თუკი მოვიტან თქვენამდე სათქმელს.

ისევ ჩამოჰკრავს ცისკრის ზარები,
დაიფერფლება ეს ღამე ერთხელ,
დღესაც გავალე ჩემი სარკმელი,
მსურს, მივესალმო მოფრენილ მერცხლებს.

ვარდო დევაძე

ISBN 978-9941-0-9966-3

9 789941 099663 >